

Král Skjalb

I.

Divoké ohně na vrcholcích vzplály,
do chladného večera vstupuje chór,
poslední slova padlému králi,
vládci severu, zamrzlých hor.

Ó teď králi mocnému,
zem rodná se klaní,
lidí, ptáků, vichřice!
- Ozývá se lkaní,
i luna tiše plačíc,
nad králem se sklání.
Úzkost, útrapy, srdce žal,
havraní křídla, smrti mor,
ba i temní páni stínu skal,
jízlivý to černý sbor.

Brzy noc k severu zbloudilá,
ulehá v údolí zasněná,
objímá úpatí zvrásněná,
doliny, stromy, mohyly, domy- hroby.

Náhle sever plitce mlčí,
v dáli vánek vzlyká, skučí,
ticho, prázdno, něžný hlas;
odvaha se v lesích krčí,
ticho, prázdno, věčný čas...

Hodina mizí za hodinou,
vítr šeptá píseň svou,
plameny tančí na popěvky vlčí,
jež plují znavenou krajinou,
leč konejší zemi svou jedinou,
bouřlivé moře, tříštivý mráz,
královi strážkyně, luny jas,
když však úpatí hory ovinou,
ticho, prázdno zas a zas...

Usnula luna, noc již sní,
na moři se třpytí hvězdný pás,
hrdý lid se spánku vzdal,
zvířata ve svých snech též dlí,
i temní páni stínu skal,
zbaveni jsou kradmých lstí.

Jediná hora hvězd se dotýká,
nad stříbřitými mračny vrchol ční,
severní vichr slova polyká,
modlitba němé královny zní.

-Slova prázdnoty,
prázdna to slova!
Bolestí plní se,
znova a znova!
Na vrcholku, na trnu,
hrozný to ryk,
šílenost vraha,
smrti křik!
Ledové milenky skuhrání,
krátí havraní krákání.

II.

Do králových snů vplížil se strach,
marně Skjalb uniká písniím zlým,
ze snu vyrván křikem svým,
střípky radosti mění se v prach.

V obličejí hrůza, ruce chladné,
o půlnoci síně své prochází,
dobré srdce královo žalem chřadne,
shlíží knihy, sochy, obrazy...

„Tak němé je umění,
pro tělo bez duše;
není život trápením,
když člověk vnímá hluše?
Není život trápením?!
Mé nohy lámou se s úpěním,
pod tíživou vahou, přesvědčením,
že v moři cítím se suše.“

Jen, co v trůn zlatý ztěžka usedá,
vstříc rmutným myšlenkám pohár pozvedá,
v hlavě hlasů na sto, přec prázdný je stůl,
stíny se dlouží, svíce je půl,
odpovědi na otázky dále nehledá,
zpět do říše snů bezmocně vplul...

... Divoké ohně na vrcholcích vzplály,
do chladného večera vstupuje chór,
„Vzdejme hold našemu novému králi,
vládci severu, zamrzlých hor!...“

Vtom mrazivý víchř zaskuhral:
„Král Skjalb je mrtvý, ať žije král!“

Pak ticho... prázdno... zas a zas,
jež rozsekal pohár, k nohám klesl,
jež roztrhalo krákání, stín se vznesl,
vichřem zněl královny smutný hlas:
„Vrať se můj králi,
lásku mou zhas!“

Ve vteřině jediné šílenství,
v králových očích je odrazem,
zuřivé blesků zní poselství,
myšlenkou děsu je pohlazen.

Bezhlavě láme plášť luny svit,
krok kroku je nadřazen,
to kajícně míří za hlasem,
v duši své marně hledá klid,
dál a dál od lůžka hvězdná nit,
vábí Skjalba na něžný cit,
jenž svobody srdce je odrazem.

„Ach mluví ke mně kámen, barvy, litery,
- fragmenty ztracených pocitů,
u ladných tónů hudby trávím večery,
jemný je dotyk umění, něžný, nesmělý,
přízračně jasný, jasně mdlý,
čistý, jako duše bez těla,
v jejíž jádru láska zapěla.“

„Do zrcadla její fragment vsazený,
v němž odraží se křišťál sám,
ve střepch času obraz ztracený,
lemuje bohatý, zlatý rám.
K čemu ta honosnost, já se ptám?
Když ve střepch zrcadla znovu složených,
a ve zlomcích křišťálu nuzně vzkříšených,
obyčejný, prostý život shledávám.“

III.

Již stanul Skjalb,
do ticha ponořen,
již stanul Skjalb,
pod lunou, nad mořem,
v bledých tvářích, suchý mráz,
tam vlk z výše shlíží svou rodnou zem,
lid veliký, temnotou pokořen v ráz,
sbohem dal království všední den,
teď už jen svíce zas a zas,
odhání stíny, hrozný sen,
dvanáct bludiček nesoucích vzkaz,
sedí za okny, nahlíží ven,
v hospodách spánek vypil d'as,
vzdálené vzlykání mladých žen,
cudně hvězda svinula plavý vlas,
to vichrem zní královny smutný hlas:
„Vrať se můj králi,
lásku mou zhas!“

„I vítr má duši, i moře srdce bije,
barvy Země chřadnou, jindy zpívají,
i příroda stvořila světa obraz,
démant, jenž mnozí prodají...“

„...Fragmenty ztracených pocitů...?
... Jako duše bez těla...?
Kteráž hudbu života čistě zapěla.
Fragmenty ztracených pocitů,
slyším jejich myšlenky,
leč nejsou tu...
Přec to je růže umění!
A tam, kde příkře se zatemní,
každý spočívá k úsvitu.“

„Anima, clavis operis,
trvalé relikty nezkrotných tužeb,
pocitů, myšlenek, nebe, podzemí.
-Pak trní času probodá ideálů srdce,
Bragi se chýlí ke studené smrtce,
když dílo se za zlato vymění,
duše se promění na popel,
myšlenky slijí se, vyčpějí,
pocity ztratí se, chladné je lidstvo.“

IV.

Buch... Buch, buch.
Srdce královo do útesů bije,
křičí, sípe, nařiká,
syčí jako zmije,
a tam po cestě hrobníka,
po točitých schodech,
tam v podobě bídníka
přichází král o dech.
Buch... Buch, buch.

Už jen tři schody,
a pak dalších dvacet,
již není jiné cesty,
už nelze zpět se vracet.
Podlomená kolena,
bouře, vichr, siluety,
buch... Buch, buch...
- Bez přestání zas a zas,
to z ozvěn nedaleké dáli,
slyší Skjalb královny smutný hlas:
„Vrať se můj králi,
lásku mou zhas!“

Před královnou, před múzou,
strnul pláčem skolen,
obklopen duchy, temnotou, hrůzou,
klesl zpět do kolen.

„Jsem tu, má lásko,
jsem s tebou, má paní,
vlasy pořád samá noc,
oči stále vraní,
čistá duše,
snížek sám,
tvůj něžný dotek,
stále poznávám.
Vidím vše, a vidím nic...
Cítím vše a...“

Výdech, pláč, nádech, třes,
odvrátil se prudce od kříže,
něžně pohladil bělosivý vřes,
s tíhou lásky poznal pocit beztíže,
když stanu luně vstříc jasně nejbliže.
Tam končí zem, tam končí les,
tam nahlíží král přes útes.
Buch... Buch, ticho...
Buch... Buch, nic...

„Tak jako čas lítost drze odvane,
odkaz člověka změní se v prach,
na mém hrobě nový otrok povstane,
vezme mou korunu, kosti i strach,
a ať už jeho království nebe dosáhne,
pocítí lidskosti trpký pach,
však i on na konci meče,
nenajde klid, jen smrti šach.“

A jak víchř stále vál,
poslední vlk zaskuhral,
a temní páni stínu skal,
na luně kreslili černý šál.

Divoké ohně na vrcholcích vzplály,
do chladného večera vstupuje chór,
poslední slova padlému králi,
vládci severu, zamrzlých hor.

